

בש"פ 6177/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 6177/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-
מ"ת 63742-12-18 מיום 16.9.2019 שניתנה על ידי
כב' השופט נ' סילמן

תאריך הישיבה: כ"ה באלול התשע"ט (25.9.2019)

בשם העורר: עו"ד עלאא אלדין עתאמנה

בשם המשיבה: עו"ד בת שבע אבגז

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט נ' סילמן) ב-מ"ת 63742-12-18 מיום 16.9.2019, בגדרה נדחתה בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני בתנאים מגבילים עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של חטיפה לשם סחיטה, לפי סעיפים 372 ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); תקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 379, 382 (א) ו-29 לחוק העונשין; ונהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף, לפי סעיפים 10(א), 38(1) ו-62(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש].

3. בקצרה ייאמר כי על פי המפורט בכתב האישום, בתחילת שנת 2017 התפתח קשר רומנטי בין הנאשם 1 (להלן: בהא) לאישה בשם סאמיה (להלן: סאמיה).

במועד שאינו ידוע למשיבה, סיפרה סאמיה לבהא כי ניהלה בעבר קשר עם המתלונן. בתגובה השיב בהא כי הוא מעוניין לפגוש את המתלונן על מנת לעמוד על טיב הקשר ששרר בין השניים. לצורך כך, ביקש בהא מהעורר לסייע לו לפגוש את המתלונן, וכן להיות נוכח עמו במפגש.

בסוף חודש מרץ בשנת 2018 יצר העורר קשר עם המתלונן וביקש לפגוש אותו בבית קפה באום אל פחם. כ-10 דקות לאחר שנפגשו העורר והמתלונן בבית הקפה הצטרף בהא למפגש, הזדהה בפני המתלונן בשם בדוי, ושאל אותו אודות הקשר ששרר בינו לבין סאמיה. המתלונן השיב כי שררו ביניהם קשרי עבודה בלבד לנוכח העובדה כי שניהם עובדים כמורים באותו בית ספר. בשלב זה איים בהא על המתלונן כי יפרסם הודעות והקלטות בעלות אופי מיני שהועברו בינו לבין סאמיה, ובתגובה טען המתלונן כי הקשר שניהל עם סאמיה כלל "חיבוקים חבריים בלבד".

כארבע חודשים לאחר מכן, נפגש בהא עם המתלונן פעם נוספת ואיים עליו כי אם לא ייספר את האמת אודות מערכת יחסיו עם סאמיה: "תהיה פה גופה". בתגובה, דבק המתלונן בטענתו כי ניהל עמה קשרי עבודה בלבד, ולדרישתו של בהא אף נשבע בספר הקוראן כי לא קיים עמה יחסי מין.

במועד שאינו ידוע למשיבה, לפני תאריך 9/12/2018, קשרו בהא והעורר קשר לחטוף את המתלונן ממקום עבודתו בבית הספר ולהביאו לחורשה בין העיר אום אל פחם לכפר סאלם (להלן: החורשה).

לצורך כך נהג בהא ברכב, מבלי שיש בידיו רישיון נהיגה בתוקף, לחנות להשכרת רכבים והשכיר רכב נוסף (להלן גם: הרכב המושכר). לאחר קבלת הרכב המושכר, נהג העורר ברכב שעמו הגיע בהא לחנות-מבלי שיש בידיו רישיון נהיגה בתוקף.

ביום 12.12.2018 בסמוך לשעה 08:00 הגיעו ברכב המושכר העורר ושני אנשים נוספים שזהותם אינה ידועה למשיבה לקרבת בית הספר, ועצרו את רכבם מאחורי רכב המתלונן.

משיצא המתלונן מרכבו פנה אליו אחד מהיושבים ברכב המושכר וביקש את עזרתו (להלן: האחר). המתלונן התקרב לעבר הרכב המושכר, ובשלב זה הגיח העורר מאחוריו ויחד עם האחר דחף אותו בכוח לחלק האחורי של הרכב והשכיבו על הרצפה. מיד לאחר מכן, נכנס העורר לרכב, והארבעה החלו בנסיעה לכיוון החורשה.

במהלך הנסיעה היכו העורר והאחר את המתלונן ברגליו, בעטו בראשו, והורו לו להוריד את ראשו ולא לזוז.

משהגיעו לחורשה, אזקו את המתלונן ברכב המושכר באזיקונים, ואמרו לו כי עוד מעט יגיע מישהו לחקור אותו. לאחר מכן, יצאו העורר, האחר והאדם השלישי מהרכב המושכר, והתרחקו מהמקום.

כעבור מספר דקות הגיע בהא לחורשה, דרך אלעבר המתלונן אקדח שהיה ברשותו, איים עליו שירסס את פניו בתרסיס, ואמר לו כי הגיע לשמוע את האמת. לאחר מכן, נכנס לרכב המושכר ושאל את המתלונן שאלות אודות הקשר בינו לבין סאמיה. במהלך שהותם ברכב הכניס בהא את האקדח שהחזיק למותניווחתך את האזיקונים שהיו על ידי המתלונן לבקשתו, אולם המשיך להחזיק את התרסיס לכיוונו.

בשעה 09:35 הגיעו שוטרים לחורשה, שם איתרו את בהא, בעודו שוהה ברכב עם המתלונן, ועצרו אותו. כתוצאה מהאירוע המתואר, אובחן המתלונן כסובל מפוסט טראומה.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד בהא והעורר, הוגשה בקשה למעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדם.

בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות לעורר, ובכלל זאת הודעותיו של המתלונן במשטרה. כמו כן נטען כי מהשניים נשקפת מסוכנות גבוה מאוד לציבור בכלל, ולמתלונן בפרט, לנוכח חומרת המעשים המיוחסים להם בכתב אישום.

עוד טענה המשיבה כי קיימת עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(א) שכן קיים חשש כי שחרור השניים יגרום לשיבוש הליכי משפט. זאת, מאחר ששני המעורבים הנוספים בפרשה, אשר שהו ברכב המושכר בזמן החטיפה, טרם נעצרו.

5. בהחלטה מיום 27.1.2019 ציין בית המשפט המחוזי בחיפה כי בא-כוח העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה, וקבע כי טיב האישומים נגדו מקים עילת מעצר. עוד נקבע כי מתסקיר מעצר שהוגש ביום 17.1.2019 עולה כי רמת המסוכנות הנשקפת מהעורר היא "בינונית", וכי ביטא מודעות לחומרת מעשיו.

6. לנוכח זאת, ותוך שצוין כי ניתן משקל רב לכך שהעורר נעדר עבר פלילי, הורה בית המשפט המחוזי ביום 4.2.2019 על מעצרו בפיקוח אלקטרוני בתנאים מגבילים בבית אחותו בכפר ג'ת עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

7. ביום 16.5.2019 דחה בית המשפט המחוזי את בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה מיום 4.2.2019, במסגרתה ביקש כי ישונה מקום מעצרו בפיקוח אלקטרוני לביתו בכפר קרע, וכי אשתו תתווסף כמפקחת בתיק.

בהחלטתו ציין בית המשפט כי לא התקיימו התנאים הנדרשים לבקשה עיון חוזר, שכן בין היתר חלפו כשלושה חודשים בלבד מיום נתינתה.

8. בהחלטה מיום 4.7.2019 דחה בית המשפט המחוזי בקשה נוספת של העורר לעיון חוזר בהחלטה מיום 4.2.2019, וקבע כי העורר יגיש את בקשתו בחודש אוגוסט.
9. לאחר שהגיש העורר את בקשתו בחודש אוגוסט, הורה בית המשפט על הזמנת תסקיר מעצר משלים אשר יבחן את האפשרות לשנות את מקום המעצר בפיקוח אלקטרוני לבית מגורי העורר בכפר קרע, ואת הוספת אשת העורר כמפקחת עיקרית בתיק.
10. בתסקיר המשלים מיום 8.9.2019 המליץ שירות המבחן להוסיף את אשת העורר כמפקחת בתיק העיקרי, וזאת לאחר שהתרשם כי היא אינה מהווה גורם סמכותי עבורו, אולם מבינה את המשמעויות האפשריות של הפרת תנאי המעצר.
- עוד צוין במסגרת התסקיר כי בשיחה טלפונית עם המתלונן הלה הדגיש את המצה הנפשי הקשה בו הוא שרוי עקב האירוע, וכי הוא חושש לצאת מביתו אף שהעורר לא יצר עמו קשר מאז האירוע המתואר בכתב האישום.
- כמו כן סיפר המתלונן כי הוא חושש שהעורר יפגע בו אם "יוקלו" תנאי מעצרו, וביטא חוסר אמון בגורמי החוק וביכולתם להגן עליו.
- לבסוף נקבע כי שינוי מקום מעצר הפיקוח האלקטרוני לבית העורר "לא ישנה את רכיבי הסיכון" מצידו של העורר, והומלץ להעמידו בצו פיקוח מעצר בשירות המבחן למשך חצי שנה.
11. ביום 15.9.2019 קבע בית המשפט המחוזי, לאחר שבחן והתרשם מאשת העורר באופן בלתי אמצעי, כי "טרם בשלה העת" להוסיפה כמפקחת בתיק.
12. בנוסף, בהחלטתו מיום 16.9.2019 דחה בית המשפט את בקשת העורר לשינוי מקום מעצרו בפיקוח אלקטרוני לבית מגוריו בכפר קרע.
- צוין כי העורר הפר בהזדמנות אחת את תנאי מעצרו בפיקוח אלקטרוני הנוכחיים, וכי מאחר שהחלופה המוצעת קרובה למקום מגורי המתלונן, ולנוכח עמדת המתלונן כפי שהוצגה בתסקיר המעצר מיום 8.9.2019, אין להורות על שינוי מקום המעצר לבית העורר בכפר קרע.
- יחד עם זאת, ובהתאם להמלצת התסקיר המשלים, ניתן צו פיקוח מעצרים לטובת שירות המבחן, והוער כי בחלוף 3-4 פגישות טיפוליות יהיה ניתן "לשקול בחיוב" את שינוי מקום מעצרו של העורר לחלופה המוצעת.
13. בערר שלפניי שב ומבקש העורר את שינוי מקום מעצרו בפיקוח אלקטרוני לכפר קרע, ואת הוספת אשתו כמפקחת בתיק.

לשיטתו, שגה בית המשפט המחוזי משדחה את בקשתו על בסיס הפרתו את תנאי המעצר הנוכחיים שלו. זאת, שכן לטענתו מדובר בהפרה "מינורית" במסגרתה איחר במספר דקות למקום מעצרו הנוכחי עקב ביצוע עבודות בכביש סמוך למקום זה.

עוד טוען העורר כי מעיון בתסקיר המשלים שהוגש ביום 8.9.2019 עולה כי המתלונן הביע חשש מפני הקלה בתנאי מעצרו, ולא משינוי בעלמא של תנאי המעצר. לטענתו, שינוי מקום מעצרו בפיקוח אלקטרוני בכפר קרע, אף שמקרב אותו למקום מגורי המתלונן, אינה מהווה הקלה בתנאי המעצר.

לבסוף, בדיון שנערך לפניי הדגיש בא-כוח העורר כי הוצע להוסיף את אשת העורר כמפקחת נוספת בתיק, ולא כמפקחת עיקרית.

14. מנגד, באת-כוח המשיבה סמכה את ידיה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וטענה כי אין לשנות את מקום מעצרו לכפר קרע או להוסיף את אשתו כמפקחת בתיק.

לטענתה, המסוכנות הנשקפת מהעורר אינה מבוטלת, ואף שירות המבחן לא בא בהמלצה חד משמעית בכל הנוגע לשינוי מקום מעצר העורר, אלא הסתפק באמירה "מהוססת" כי גורמי הסיכון לא ישתנו ככל שישונה מקום מעצרו.

עוד הדגישה באת-כוח המשיבה כי מתסקיר המעצר מיום 8.9.2019 עולה כי המתלונן חושש לחייו כתוצאה משינוי תנאי מעצר העורר, והוסיפה וטענה כי אשת העורר אינה יכולה לשמש כמפקחת בתיק, בין היתר מאחר שבדיון שנערך בפני בית המשפט המחוזי ביום 15.9.2019 לא ידעה אילו עבירות מיוחסות לעורר.

דיון והכרעה

15. דין הערר להידחות.

16. מסוכנותו של העורר נלמדת מהמסכת העובדתית שפורטה בהרחבה, ונראה כי בית המשפט המחוזי נתן משקל רב להעדר עברו פלילי. אולם, אין בכך כדי לבטל את מסוכנותו.

כפי שצוין, על פי המיוחס לו העורר נטל חלק משמעותי בחטיפתו של המתלונן. בכלל זאת, השתתף ב"מארב" שהוטמן למתלונן; דחף אותו באלימות לתוך רכב; הכה אותו בראשו וברגליו במהלך הנסיעה; ואף אזק אותו באזיקונים עם סיומה. ככלל, נדמה כי מעשים אלה מדברים בעד עצמם.

כמו כן, מתסקיר המעצר שהוגש ביום 17.1.2019 עולה כי רמת המסוכנות הנשקפת ממנו היא "בינונית".

17. משכך, אני סבור כי שינוי מקום מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני לכפר קרע אינו מפיג את המסוכנות הנשקפת ממנו לעת הזו.

זאת, בפרט לנוכח המרחק הקצר בין מקום מגורי המתלונן למקום המעצר המוצע בכפר קרע, ולאור עמדת המתלונן כפי שהוצגה בתסקיר המעצר מיום 8.9.2019.

בדיון שנערך בפני בית המשפט המחוזי ביום 15.9.2019 טען בא-כוח העורר כי המרחק בין מקום מגורי המתלונן למקום המעצר המוצע בכפר קרע הוא כ-11 ק"מ בלבד - וזאת לעומת מקום מעצרו הנוכחי אשר מרוחק ב-24 ק"מ ממקום מגורי המתלונן.

בנסיבות אלו, אני סבור כי יש להפוך את היוצרות ולהצר את צעדיו של המתלונן על מנת להיטיב את תנאי מעצרו של העורר (וראו והשוו: בש"פ 1523/18 מדינת ישראל נ' פלוני (22.2.2018)).

יחד עם זאת, כפי שצוין בהחלטת בית המשפט המחוזי, ככל שיתמיד העורר בהליך הטיפולי במסגרת שירות המבחן ניתן יהיה לאחר מספר טיפולים לבחון בשנית את המסוכנות הנשקפת ממנו, ולשקול את שינוי מקום מעצרו בפיקוח אלקטרוני לחלופה המוצעת.

18. כמו כן, אין לקבל את טענת העורר לפיה יש להוסיף את אשתו כמפקחת בתיק.

כפי שהודגש בפסיקתו של בית משפט זה לא אחתהמלצתו של שירות המבחן כשמה כן היא - המלצה, ובית המשפט אינו מחויב לאמצה (וראו: בש"פ 6204/19 מדינת ישראל נ' מסרי (22.9.2019)).

בעניינינו, על אף המלצת שירות המבחן לאשר את אשת העורר כמפקחת בתיק - בית המשפט המחוזי בחן אותה באופן בלתי אמצעי, והשתכנע כי לעת הזו אין להוסיפה כמפקחת בתיק.

על כן, בנסיבות אלו, אני סבור כי נפלה טעות בהחלטתו, ואין מקום להוסיף את אשת העורר כמפקחת בתיק.

19. לנוכח כל זאת - הערר נדחה.

ניתנה היום, ד' בתשרי התש"פ (3.10.2019).

שׁוֹפֵט

עמוד 6
